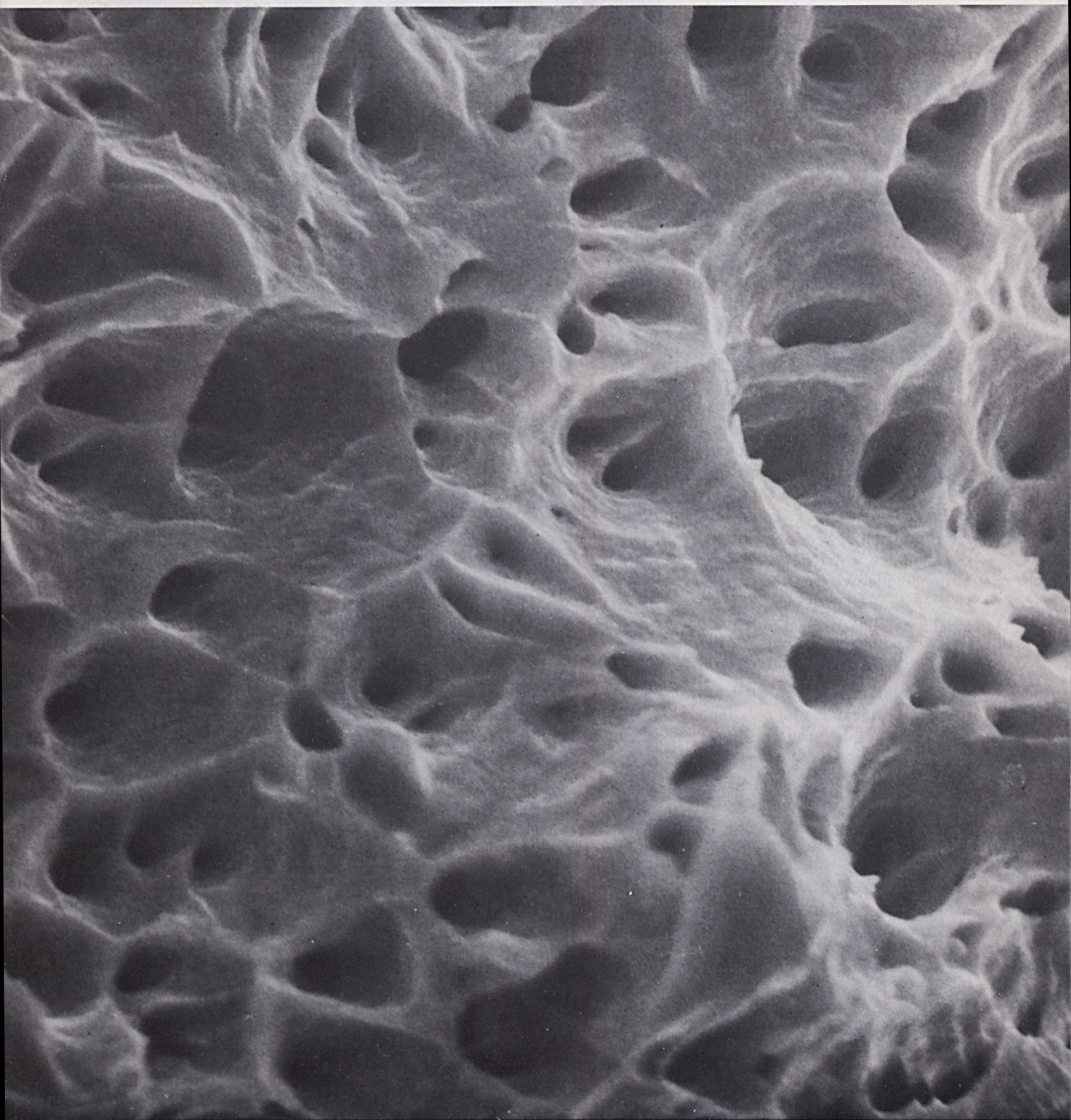

TNO KONTAKT

Personeelsorgaan van de Nederlandse Centrale Organisatie voor Toegepast-Natuurwetenschappelijk Onderzoek TNO
November 1972 - jaargang 16 - nummer 11 - maandblad

Breukvlakonderzoek met gebruikmaking van de rasterelektronen-microscoop. Centraal deel van de breuk in een koperdraadje met een diameter van 0.3 mm.

Opname van het Metaalinstituut TNO.

Het vertrek van Prof. Slotboom

Zoals reeds eerder (in het oktober-nummer) werd bericht, trad Prof. Ir. H. W. Slotboom op 1 oktober i.l. af als voorzitter van de Nijverheidsorganisatie TNO. In aanwezigheid van de Minister van Economische Zaken, Zijne Excellentie Mr. Drs. H. Langman en Drs. F. Lagerwey, die Prof. Slotboom is opgevolgd, direktieleden van TNO-instellingen en genodigden werd op 26 september i.l. aan deze voorzitterswisseling tijdens een bijeenkomst in het Nederlands Congresgebouw aandacht geschonken. Prof. Slotboom zou Prof. Slotboom niet zijn geweest, als hij ook aan deze gebeurtenis niet zijn eigen visie op de regie had kenbaar gemaakt.

Er waren slechts vier sprekers en zij hielden hun toespraken kort, hartelijk en krachtig. Prof. Dr. Ir. A. A. Th. M. van Trier, voorzitter van de Centrale Organisatie TNO gaf na woorden van verwelcoming als eerste het woord aan de Minister van Economische Zaken. Deze gaf blijk Prof. Slotboom niet alleen als voorzitter van de Nijverheidsorganisatie TNO goed te kennen. Vol humor, maar daarnaast ook vol

oprechte waardering schetste hij de man Slotboom en diens waardevolle bijdragen aan onze Nederlandse gemeenschap en in het bijzonder aan TNO. Hoogtepunt van zijn rede was wel zijn mededeling, dat Hare Majesteit de Koningin Prof. Ir. H. W. Slotboom had benoemd tot Ridder in de Orde van de Nederlandse Leeuw, een onderscheiding die werd verleend voor zijn grote verdiensten voor de Organisatie TNO in het algemeen en voor de Nijverheidsorganisatie in het bijzonder. Persoonlijk spelde de Minister hem de bij deze onderscheiding behorende versierselen op. Prof. Van Trier wenste Prof. Slotboom en mevrouw Slotboom

van harte geluk met de zo juist verleende hoge onderscheiding. Ook hij gaf in zijn toespraak uiting aan de waardering die TNO heeft voor de toegewijde inzet, waarmee Prof. Slotboom zich had gekweten van zijn taak als voorzitter der NO. Hij bood hem vervolgens de kleine versierselen, behorend bij ridderorde namens de Centrale Organisatie, aan. Het bleef niet bij dit sierlijke geschenk. Een gras-maaier (om *in de tuin* het gras voor de voeten mee weg te maaien) en een graskantschaar (om in diezelfde tuin er de kantjes van af te lopen) alsmede een buitenlandse reis werden hem tevens aangeboden. Namens de Personeelsraad van de

kogels door een oorzaak van buiten een impuls ontvangt, is door het zichtbare feit, dat de andere buitenste kogel naar buiten uit-zwaait, merkbaar, dat die impuls door de tussen de twee buitenste kogels hangende kogels moet zijn doorgegeven...

Prof. Staverman was tevens de inleider van een alleraardigste presentatie. Door middel van uitstekend verzorgd audio-visueel materieel (dia's en bandrecorders) werden enige hoogtepunten uit de periode van het voorzitterschap van Prof. Slotboom belicht. Tot slot was het de vertrekkende voorzitter zelf, die achter de kathedraal plaatsnam. In de allereerste plaats dankte hij voor de verleende hoge onderscheiding. Voor de waarderende woorden die tot hem gesproken zijn, dankte hij de sprekers en allen, namens wie zij het woord hadden gevoerd.

In de foyer was de receptie een uiterst gezellige gebeurtenis, waarbij een ieder gelegenheid kreeg, zowel de vertrekkende als de opvolgende voorzitter van de Nijverheidsorganisatie TNO de hand te drukken.

NO voerde de voorzitter daarvan, Dr. H. Hueck het woord. Hij memoreerde het grote verschil tussen de mogelijkheden van contact tussen personeel en leiding, waarover het TNO-personeel vroeger beschikte en de waardevolle kansen, die het personeels-overlegorgaan thans biedt. Hij roemde het warme hart, dat Prof. Slotboom aan dit p.o.o. toedraagt. Als laatste spreker bood Prof. Dr.

A. J. Staverman namens de directeuren van de Nijverheidsorganisatie TNO een geschenk aan, dat karakteristiek mag worden genoemd voor de stimulerende invloed, die van Prof. Slotboom als voorzitter der NO uitging. Het was namelijk een door het Instrumentum TNO stijlvol uitgevoerd 'reactie-toestel van Newton', zijnde vijf stalen kogels vlak naast elkaar opgehangen. Als een der buitenste

INSTALLATIE PUBLIC RELATIONS COMMISSIE TNO

Prof. van Trier: 'TNO komt niet voldoende over het voetlicht'

Op 12 oktober 1972 werd de Public Relations Commissie TNO geïnstalleerd door de voorzitter van de Centrale Organisatie TNO. In de commissie hebben zitting: Drs. J. Jonker (CO), voorzitter; C. Hillenius (NO); Dr. Ir. F. D. Tollenaar (VO); P. J. Houtzagers (RVO); mej. M. W. H. Slag (GO); A. H. Meissner (IEB), secretaris en Mr. A. Seret, Public Relations adviseur.

Taken van de Commissie

Bij de installatie van de Public Relations Commissie TNO zette Prof. Van Trier uiteen, dat als eerste taken van de commissie worden gezien:

- a. het inventariseren van hetgeen binnen TNO reeds gebeurt op het gebied van public relations;
- b. het nader vaststellen van de eisen, waaraan public relations activiteiten van TNO moeten voldoen;
- c. het nagaan, of er aanleiding bestaat organisatorische maatregelen te treffen om public relations beter te doen verlopen.

Samenstelling

Het dagelijks bestuur van de Centrale Organisatie TNO heeft aan de Commissie de huidige samenstelling gegeven, omdat de public

relations activiteiten enerzijds bepaalde elementen hebben, die voor TNO centraal kunnen worden uitgevoerd maar anderzijds specifiek zijn gebonden aan de bijzondere TNO-organisaties.

In de loop der jaren is reeds in een aantal sectoren aandacht aan de public relations besteed en zo is Mr. Seret reeds nauw betrokken geweest bij de eerste aanzet voor een verdere uitbouw van de public relations ten behoeve van de Nijverheidsorganisatie en de Gezondheidsorganisatie. Vervolgens ging Prof. Van Trier nader in op de drie genoemde taken van de Public Relations Commissie TNO. Voor TNO is een goed functioneren in de samenleving niet meer mogelijk zonder een effectief proces van gedachtenwisseling binnen TNO en van TNO met de buitenwereld. Dit geldt bijvoorbeeld voor contacten in de wetenschappelijke sfeer, met de opdrachtgevers, met de overheid, met het onderwijs en met de pers maar ook voor contacten met vele andere groeperingen in de buitenwereld, waarvan het oordeel over TNO van belang is.

Wat gebeurt er al?

Bijna tien jaar geleden werd door

Prof. Julius bij de Centrale Organisatie de Afdeling In- en Externe Betrekkingen (IEB) ingesteld, waar enkele activiteiten werden gebundeld zoals contacten met de pers, de uitgave van TNO-Nieuws en TNO-Kontakt, de verzorging van jaarverslagen en de voorbereiding en regeling van deelnemingen aan tentoonstellingen. De heer Meissner is van het begin af met de leiding van deze afdeling belast.

Daarnaast werden bij de bijzondere Organisaties en bij verschillende instituten ook activiteiten ontplooid, echter vaak op een ad hoc basis en niet altijd in een samenhang met geheel TNO. Een voorbeeld van dergelijke activiteiten is o.a. de ontvangst van bezoekers aan instituten, waarbij afhankelijk van aard en interesse van de bezoekers TNO en de betekenis daarvan voor onze samenleving grotendeels naar eigen inzichten wordt gepresenteerd. Het is wenselijk, dat de Commissie inventariseert hetgeen binnen TNO al op het gebied van public relations geschiedt en hoeveel aandacht en mankracht daaraan wordt besteed.

Welke eisen?

Daarna dient de Commissie tot een opstelling te komen van de eisen,

waaraan de public relations van TNO in de komende 5 tot 10 jaar zou moeten voldoen. In de laatste tijd is gebleken, dat TNO en dat wat TNO voor Nederland betekent niet voldoende over het voetlicht komt. Velen - helaas ook vaak personen bij wie men anders zou verwachten - blijken niet voldoende te weten, hoe TNO in elkaar zit en werkt. Het rapport van de OESO-Examiners en het Innovatie-rapport geven bijvoorbeeld blijk van bepaalde misvattingen over het functioneren van TNO, terwijl ook bij het recente bezoek van de Vaste Commissie voor Milieuhygiëne van de Tweede Kamer naar voren kwam, hoe nuttig het was de leden rechtstreeks te informeren.

Bij de presentatie van TNO moet duidelijk worden gemaakt: wat TNO doet, welke wetenschappelijke bijdrage TNO kan bieden aan de oplossing van actuele maatschappelijke problemen en hoe TNO werkt, nationaal en internationaal.

Ook omdat het TNO-werk voor tweederde afhankelijk is van financiering door de overheid, staat TNO in sterkere mate dan vroeger voor de taak om in begrijpelijke taal - ook voor niet-wetenschappelijke personen - openlijk verantwoording af te leggen van het werkprogramma en de wijze waarop dit wordt uitgevoerd.

Ook is het van belang, dat de eenheid van TNO naar buiten komt. TNO zal zelf duidelijk moeten maken waarom het zinvol is, dat de vijf

Organisaties binnen TNO de verschillende deskundigheden bijeenvoegen.

Wanneer de grotere behoefte aan planmatige en doelgerichte aanpak van public relations het wenselijk zou maken om ook organisatorische voorzieningen te treffen, verwacht het dagelijks bestuur van de Centrale Organisatie TNO daartoe van de Public Relations Commissie een voorstel.

In de structuur voor de realisatie van de public relationstaken zal duidelijk tot uitdrukking moeten komen, dat de Bijzondere Organisaties op eigen gebied hun eigen opdrachten hebben en hun eigen gewicht. De Nijverheidsorganisatie en de Gezondheidsorganisatie hebben al initiatieven genomen om dit nader te bekijken. Ook past in dit beeld, hoe de Afdeling In- en Externe Betrekkingen moet worden uitgebouwd of aangepast om ook voor de bijzondere Organisaties een betere dienstverlening te kunnen verzorgen. In sommige opzichten is dit te vergelijken met de centrale dienstverlening door de Rijksvoorlichtingsdienst aan de afzonderlijke ministeries, waarbij elke minister een eigen verantwoordelijkheid blijft dragen.

Uit een gesprek met Mr. Seret is het Prof. Van Trier duidelijk geworden, dat het vormgeven van public relations vooral dient te geschieden in een geest van openheid maar ook in openheid van geest. Het bevorderen van de kontakten van TNO met de buitenwereld zal een

voortdurend proces zijn, omdat dit niet alleen bestaat uit het toepassen van technieken maar tevens uit het aanpassen van gevoel en mentaliteit, ook bij de leiding van TNO. De uitspraak 'goede public relations beginnen thuis' geeft aan, dat door een bewuste activiteit binnen de Organisatie geleidelijk de noodzakelijke ontwikkelingen tot stand moeten komen.

Voor de interne relaties in engere zin rijst de vraag: 'Is er binnen TNO een voldoende informatie-uitwisseling?'

De Commissie dient te bekijken, in hoeverre het wenselijk is, dat de medewerkers aan het ene instituut ook in hoofdlijnen op de hoogte zijn van wat er in andere TNO-instituten gebeurt. Naast de externe public relations aspecten zal de Commissie dus ook de interne public relations aspecten dienen te bekijken, en daarvoor aanbevelingen moeten doen.

Naast deze aanbevelingen, die het dagelijks bestuur van de Centrale Organisatie TNO bij voorkeur op korte termijn verwacht, werd verzocht om een periodieke berichtgeving over de voortgang van de werkzaamheden van de Commissie, opdat het dbCO daarop reeds tussentijds besluiten kan nemen. Na de installatie van de Public Relations Commissie TNO verklaarden de leden zich ermede akkoord, dat Drs. Jonker als voorzitter en de heer Meissner als sekretaris zullen optreden.

Ir. H. P. Benschop en Drs. C. van Hooidonk (chemisch laboratorium TNO) op dezelfde dag gepromoveerd

Woensdag 11 oktober vond in de statige Senaatskamer van de Rijksuniversiteit te Leiden een voor TNO zeldzame gebeurtenis plaats. Twee medewerkers van het Chemisch Laboratorium TNO promoveerden op deze dag bij dezelfde promotor, Prof. Dr. E. Havinga, tot doctor in de wiskunde en natuurwetenschappen. Klokke kwart over twee verdedigde Ir. H. P. Benschop zijn proefschrift, getiteld 'Stereochemistry of optically active alkyl alkylphosphinates'. Precies een uur later deed zijn collega dit met zijn proefschrift 'Reactions of organophosphorus compounds with α -cyclodextrin'. De directeur van het Chemisch Laboratorium TNO, Dr. A. J. J. Ooms was door de Commissie van de faculteit der wiskunde en natuurwetenschappen uitgenodigd als eerste de oppositie te openen. Tot aan het 'Hora est' beantwoordden Ir. Benschop en Drs. Van Hooidonk

de vragen van het hooggeleerde college. Direkt na het traditionele beraad van de commissieleden (allen in vol ornaat: toga en baret) verklaarde de presiderende pro-rector van de Rijksuniversiteit dat als resultaat van dit beraad de heer Benschop (en een uur later: de heer Van Hooidonk) de graad van doctor in de wiskunde en natuurwetenschappen aan de Rijksuniversiteit te Leiden werd verleend. Vervolgens machtigde hij de promotor Prof. Dr. E. Havinga om de tot doctor gepromoveerden op de gebruikelijke wijze met de verkregen waardigheid te bekleden. Een gezamenlijke receptie in het Academiegebouw stelde vele familieleden, collega's en vrienden in de gelegenheid, de beide doctores van harte geluk te wensen. Een der eersten, die ze de hand drukte was Prof. Dr. A. J. Staverman, lid van de zo-even in functie optredende senaatscommissie.

Zoals vele promovendi vóór hem dit deden, voegde Dr. Benschop aan zijn reeks stellingen behorende bij zijn proefschrift als laatste stelling er één toe, die geen betrekking had op het onderwerp van zijn studie. Namelijk deze: 'Het vervagende onderscheid tussen politici en politieke cabaretiers komt de duidelijkheid van de Nederlandse partijpolitiek niet ten goede'.

Dr. Van Hooïdonk bepaalde zich met zijn stellingen uitsluitend tot zijn vakgebied. Alhoewel, zéker is een buitenstaander daar natuurlijk nooit van. Om dit nader toe te lichten en ook omdat op deze plaats de optelsom $1 + 1 = 2$ zo goed van toepassing is, volgt hier een stelling, die aangetroffen werd aan het slot van de reeks stellingen behorende bij een proefschrift, waarop de heer F. J. C. Rademaker op 22 juni 1972 promoveerde:

Het is voor de belastingbetaler, die zoals bekend de universitaire opleidingen bijna geheel bekostigt, uitermate frustrerend indien academici zich in een voor een ieder begrijpelijke taal uitdrukken. Het behoort dan ook tot de allure van de academicus om in zijn wetenschappelijke publikaties de addering $1 + 1 = 2$, indien deze occasioneel niet expliciet kan worden gepreventieerd, als volgt inambigu te expressioneren:

$$\lim_{z \rightarrow \infty} \left(1 + \frac{1}{z}\right)^z + \sin^2 x + \cos^2 x = \sum_{n=0}^{\infty} \frac{|\cos y| \sqrt{1 + \operatorname{tg}^2 y}}{2^n}.$$

Rectificaties

In het oktobernummer van TNO-KONTAKT

zijn helaas twee fouten geslopen.

Op bladzijde 200 gelieve U de eerste voetnoot als volgt te lezen:

* Hierin zijn voor 1971 914 en voor 1970 845 academici begrepen.

Een ieder zal begrepen hebben, dat de kop boven de tekst op bladzijde 209 moest luiden: Concept Sociaal Statuut.

Mededeling over TNO-nieuws

Gedurende 27 jaar heeft TNO-Nieuws gefungeerd als officieel orgaan van onze organisatie. De toenemende omvang van het werk gedurende deze jaren vond zijn weerslag in het aantal en de aard van de artikelen. Als zodanig kan men stellen, dat dit tijdschrift een goede afspiegeling was van de ontwikkeling die onze organisatie sedert 1946 heeft doorgemaakt.

Men kan echter de vraag stellen of TNO-Nieuws ook voorziet in de steeds sterker wordende behoefte aan een medium, dat informatie verschaft over wat er werkelijk leeft binnen onze organisatie.

Het dagelijks bestuur van de Centrale Organisatie heeft zich met deze vraag beziggehouden. Het is daarbij tot de slotsom gekomen dat, met alle waardering voor de wijze waarop het tijdschrift de gestelde taak heeft vervuld, onder de huidige omstandigheden aan een andere opzet de voorkeur moet worden gegeven.

Een opzet waarbij niet langer technisch-wetenschappelijke artikelen het hoofdbestanddeel vormen van de inhoud maar waarbij vooral aandacht kan worden geschonken aan de achtergronden van het onderzoek, aan de betekenis van dit onderzoek voor het menselijk welzijn, aan de relatie tussen

wetenschap en maatschappij en aan de samenhang tussen de vele disciplines die in TNO verenigd zijn. Op grond van deze overwegingen is besloten aan het einde van de lopende jaargang het maandblad TNO-Nieuws op te heffen. Tevens is besloten dat in 1973 wordt begonnen met de uitgave van een geheel nieuw maandblad: Project, Tijdschrift voor toegepaste wetenschappen.

Teneinde dit nieuwe tijdschrift een zo ruim mogelijke basis te geven is binnen TNO een redactieraad gevormd onder leiding van Prof. Dr. Ir. A. A. Th. M. van Trier, voorzitter van de Centrale Organisatie TNO. Deze raad zal o.a. het beleid op lange termijn bepalen. De uitwerking van dit beleid zal de taak zijn van een redactiecommissie die, samen met de redakteuren, de uiteindelijke samenstelling van de nummers verzorgt.

Aan de medewerkers van TNO resp. deelnemers van de Stichting Centraal Pensioenfonds TNO

's-Gravenhage, 27 september 1972

In december 1971 heeft het bestuur van de Stichting Centraal Pensioenfonds TNO een nieuwe pensioenregeling voorgesteld. De essentie van dit voorstel was aan alle medewerkers van TNO een welvaartsvast pensioen op rechtsbasis toe te kennen, soortgelijk aan de regeling voor de rijksambtenaren.

Voor de financiering van deze pensioenregeling werd een concept-overeenkomst tussen de Stichting Centraal Pensioenfonds TNO en de werkgevers opgesteld, welke overeenkomst onder meer aan het bestuur van de Centrale Organisatie (bCO) ter goedkeuring werd voorgelegd.

In de in december 1971 gehouden vergadering van het bCO werd deze goedkeuring niet verleend. Teneinde aan de bezwaren van het bCO tegemoet te komen, is het voorstel voor de nieuwe pensioenregeling als volgt aangepast:

a. er is een bovengrens aan de kosten gesteld van 24% van de salarissom onder aftrek van de premie van de Wet op de Arbeidsongeschiktheidsverzekering. Het resultaat hiervan is dat de pensioenkosten nooit hoger kunnen zijn dan de kosten die verschuldigd zouden zijn, indien de deelnemers van het Pensioenfonds deelnemers van het Algemeen Burgerlijk pensioenfonds zouden zijn geweest. Mocht dit maximum in werking treden, dan impliceert dit een vermindering van rechten;

b. de aanspraken van degenen, die de dienstbetrekking beëindigen vóór het bereiken van de pensioengerechtigde leeftijd worden beperkt tot een overrentedeling in plaats van een welvaartsvast pensioen.

Aan het bCO is eind april een principe-uitspraak gevraagd over dit gewijzigde voorstel; het bCO kon zich met dit voorstel verenigen.

De gedelegeerde van de Minister van Financiën tekende echter tegen het besluit van het bCO verzet aan, waardoor het bestuursbesluit niet ten uitvoer kon worden gelegd. In mijn mededeling van 5 mei 1972 heb ik het hoofdbezwaar van de gedelegeerde als volgt omschreven: 'Als een van de voornaamste beweegredenen van de gedelegeerde is naar voren gekomen, dat, gelet op de financiële en bestuurlijke verhouding tussen de Centrale Organisatie TNO en het Rijk, de regering zich zal moeten afvragen, of zij haar medewerking aan een dergelijke pensioenregeling zal kunnen verlenen, zonder in strijd te komen met haar eerder ingenomen standpunt in andere, vergelijkbare, situaties'.

Tekent een gedelegeerde verzet aan, dan rust op mij de verplichting het voorstel aan de betrokken minister toe te lichten en hem een beslissing te vragen. Onlangs is van de Minister van Financiën het bericht ontvangen, dat hij met het door het bestuur aanvaarde gewijzigde voorstel niet kan instemmen. Aanvaarding van het voorstel zou een precedentwerking inhouden voor andere gesubsidieerde instellingen met daaraan verbonden grote financiële consequenties. Als gevolg van deze beslissing blijft de bestaande pensioenregeling voorschans gehandhaafd. De Minister verklaarde zich echter bereid tot nader overleg over enige wijzigingen in de bestaande regeling. Hij is van mening, dat in beperkte mate tegemoet kan worden gekomen aan de volgende bezwaren tegen de huidige regelingen:

1. verschil in behandeling tussen blijvers en vertrekkenden. Hierbij wordt met name gedacht aan een geclausuleerde en beperkte toeslag-

mogelijkheid vanaf de ingangsdatum van het pensioen;

2. het niet ingebouwd zijn van de AOW-uitkeringen.

Het dagelijks bestuur van de Centrale Organisatie TNO (dbCO) en het bestuur van het Pensioenfonds TNO hebben op 19 september de brief van de Minister van Financiën besproken en beide colleges hebben hun teleurstelling uitgesproken over het niet doorgaan van de nieuwe regeling, omdat gemeend werd dat juist door het limiteren van de kosten het raakpunt was gevonden tussen de eisen die de specifieke situatie van het Pensioenfonds TNO stelt, met name het bestaan van toeslagen ex art. 18 van het Pensioenreglement en het door de regering eerder ingenomen standpunt in andere vergelijkbare situaties.

Het dbCO is uiteraard gaarne bereid mede te werken aan een reëel onderzoek naar de door de Minister genoemde mogelijkheden tot verbetering van de bestaande regeling.

De voorzitter,
(Prof. Dr. Ir. A. A. Th. M. van Trier)

**mededelingen
uit het overleg
tussen dbCO en
CPR op
9 oktober 1972**

1.

Aan de hand van de mededeling aan de medewerkers d.d. 27 september 1972 over de stand van zaken ten aanzien van de nieuwe pensioenregeling, heeft de voorzitter van de

Van deze herfstige dagen geen betere weergave dan de fraaie foto 'Zwanenzang', ingezonden door de heer A. J. F. de Rozario, gepensioneerd medewerker van het IBBC, voor de TNO-fotowedstrijd, nu al weer enkele maanden geleden gehouden.

Centrale Organisatie TNO melding gemaakt van de door hem ondernomen en in de naaste toekomst te ondernemen stappen.

De CPR bood aan de teleurstelling die deze beslissing van de Minister binnen het personeelsoverlegorgaan heeft gewekt, onder woorden te brengen.

Daar de mogelijkheid bestaat dat ook het bestuur van het Pensioenfonds TNO wil reageren op de beslissing van de Minister, wordt afgesproken dat contact met dit bestuur zal worden opgenomen, teneinde tot een gezamenlijke reactie te komen welke kan dienen ter ondersteuning van de verdere besprekingen met het Ministerie van Financiën.

2.

In de pers is voortijdig aandacht besteed aan het Innovatieadvies

van de Raad van Advies voor het Wetenschapsbeleid, waarin ook de positie van TNO ter sprake is gekomen. De voorzitter deelt mede dat te gelegener tijd een uiteenzetting hierover voor de medewerkers zal worden gegeven.

3.

Een voorstel voor wijziging van de regeling voor additionele hulp bij ziektekosten is aan de vergadering voorgelegd en in grote lijnen besproken. De tijd van voorbereiding was echter te kort voor het bepalen van een definitief standpunt. Het voorstel zal daarom, na vooroverleg, in de volgende vergadering verder worden behandeld.

4.

Over de concept-regeling voor

spreiding van werktijden is uitgebreid van gedachten gewisseld. Naar aanleiding hiervan zal het onderwerp opnieuw in studie worden genomen.

5.

In aansluiting aan punt 2 van het communiqué van de vergadering van 14 augustus j.l. werd meegedeeld, dat van Prof Albada nog geen advies is verkregen inzake de relatie TNO-vakbonden.

De vergadering was van mening dat verdere bespreking van de punten: opstellen van een reglement voor het personeelsoverlegorgaan en regelingen voor belangengeschillen en werkoverleg, gezien de nauwe samenhang van deze onderwerpen met de toekomstige structuur van het personeelsoverlegorgaan, beter kunnen worden opgeschort.

Uitkering in verband met nacalculatie in 1972 en uitkering vooruitlopende op een algemene salarisverhoging per 1 januari 1973

Aan de medewerkers

Naar aanleiding van de in het kader van het z.g. trendbeleid voor het overheidspersoneel getroffen salarismaatregelen is door het dbCO besloten aan de medewerkers de volgende uitkeringen toe te kennen:

- a. uitkering in verband met nacalculatie over het jaar 1972 van 2,25%;
 - b. uitkering vooruitlopende op een algemene salarisverhoging per 1 januari 1972 van 4.09% over de periode 1 augustus 1972 t/m 31 december 1972.
- Voor de uitkeringen gelden de volgende richtlijnen:

1. Peildatum

Peildatum voor de uitkeringen is 1 oktober 1972.

Bij ontslag vóór of indiensttreding na deze datum geldt als peildatum de datum van ontslag resp. van indiensttreden.

2. Berekening van de uitkeringen

a. Voor de nacalculatie-uitkering van 2.25% over 1972 wordt als *uitkeringsbasis* genomen het op de peildatum geldende nominale maandsalaris, verhoogd met 6½% (zijnde het percentage van de in 1972 uitbetaalde vakantietoelage) en vermeerderd met de huurcompensatie c.q. jeugdtoelage en de kindertoelage zoals onder 3 nader omschreven.

De uitkering bedraagt voor elke maand van het jaar 1972, waarover salaris is en zal worden uitbetaald, 2.25% van de uitkeringsbasis.

b. Voor de uitkering van 4.09% wordt als *uitkeringsbasis* aangemerkt het op de peildatum geldende nominale maandsalaris, vermeerderd met de huurcompensatie c.q. jeugdtoelage en de

kindertoelage zoals onder 3 nader omschreven. De vakantietoelage wordt hier niet in de uitkeringsbasis opgenomen, omdat de ingangsdatum van de verhoging van 4.09% na 1 mei 1972 ligt. De uitkering bedraagt voor elke maand van de uitkeringsperiode (1 augustus 1972 t/m 31 december 1972) waarover salaris is en zal worden uitbetaald 4.09% van de uitkeringsbasis. Voor beide uitkeringen geldt, dat indien niet de volledige werktijd is gewerkt of slechts voor een gedeelte van een maand salaris is genoten (b.v. bij indiensttreden) de uitkering op een evenredig deel wordt vastgesteld. Tevens zal, indien achteraf blijkt, dat door ontslag of vermindering van werktijd op een gedeelte van de uitkering geen recht bestond, dit deel worden teruggevorderd.

3. Begrip 'kindertoelage'

In tegenstelling tot de voorheen gevolgde gedragslijn wordt, naar analogie van de door het Ministerie van Binnenlandse Zaken voor het overheidspersoneel gegeven richtlijn, onder de in de berekeningsgrondslag voor de uitkeringen opgenomen kindertoelage verstaan:

1. de kindertoelage (incl. kinderbijslag) voor het eerste kind voorzover deze niet het maximum (f 59,82) bedraagt *;
2. voor derde en volgende kinderen de aanvulling op de bedragen van de Algemene Kinderbijslagwet (0.5% van het salaris) voorzover deze minder bedraagt dan f 7,50 (maximum) per kind.

In de berekeningsgrondslag worden dus niet opgenomen de maximumbedragen van de kindertoelage t.w. f 59,82 voor het eerste kind, f 7,50 voor derde en volgende kinderen alsmede de kindertoelage voor het tweede kind (f 61,62).

4. Uitbetaling

Beide uitkeringen zullen gelijktijdig met de salarisbetaling over de maand oktober 1972 worden uitbetaald. In de loop van het 2e halfjaar 1973 volgt nog een nabetaling van de in 1972 uitbetaalde overwerkvergoedingen.

5. Algemene salarisverhoging per 1 januari 1973

De nacalculatie 1972 leidt tot een verhoging van het huidige salarisniveau met 2.14%. De per 1 januari 1973 geldende nominale salarissen zullen derhalve met een algemene salarisverhoging van 6.23% (2.14% + 4.09%) worden verhoogd.

De algemeen secretaris,
Drs. J. Jonker

* Doch wel de lagere bedragen.

Bekendmaken van vacatures binnen TNO

Met ingang van 1 november 1972 wordt eenmaal per 14 dagen een gestencilde lijst van vacatures binnen TNO gezonden aan alle instituten en werkgroepen.

In de lijst zullen worden vermeld: het instituut of de werkgroep waar de vacature bestaat, een korte omschrijving van de functie, de formatiegroep waarin deze thuishoort en de te stellen eisen aan de sollicitant inzake kundigheid, ervaring, opleiding en eventueel leeftijd.

De wijze waarop naar deze vacatures kan worden gesolliciteerd is vastgelegd in circulaire No. 69-blauw-PZ van het Handboek TNO.

Met ingang van 1 oktober 1972 zal de heer J. van Moppes in dienst treden bij de Afdeling Personeelszaken van de Centrale Organisatie TNO.

De heer Van Moppes, die tot die datum hoofd was van de Inwendige Dienst van het Hoofdkantoor, zal in zijn nieuwe functie zijn activiteit voornamelijk richten op de doorstroming en de overplaatsing van personeel, alsook op de recrutering. De administratieve kant van dit werk wordt, zoals tot nu toe reeds het geval was, behartigd door de heer E. Ruys.

Hiermede wordt uitvoering gegeven aan een reeds lang bestaand voorname om ook op centraal niveau de plaatsing van medewerkers binnen en buiten TNO, de voorbereiding daartoe en de begeleiding daarvan ter hand te nemen op een meer systematische wijze dan de bestaande bezetting tot dusver toeliet. De Afdeling Personeelszaken prijst zich gelukkig dat deze moeilijke functie nu vervuld kon

worden, aangezien dit een belangrijk element van een goed personeelsbeleid uitmaakt. De heer Van Moppes is bereikbaar ten hoofdkantore, (070-814481, tst. 252).

In het maandblad 'Gids voor Personeelsbeleid, Arbeidsvraagstukken, Sociale verzekering' troffen wij in het septembernummer het artikel 'Wat weet u van uw personeel?' aan. Het behandelt uitvoerig en boeiend het onderwerp intern solliciteren.

De vriendelijke toestemming tot overname van zowel de schrijver, de heer H. F. W. Bantje als de uitgeefster Kluwer, Deventer, biedt ons de gelegenheid het u ter lezing voor te leggen.

wat weet u van uw personeel?

'Mijnheer', zei een employé tegen zijn directeur, 'ik heb een advertentie gelezen van ons bedrijf. Aangezien ik qua leeftijd, opleiding en diploma's precies voldoe aan de in de advertentie gestelde eisen, kom ik me aanmelden als gegadigde voor de vacante plaats'.

'Maar beste kerel', riep de directeur, 'als ik dat geweten had, had ik me

die advertentie kunnen besparen!'

In kleinere bedrijven zal zo'n geval zich niet gauw voordoen. In grotere organisaties is de kans erop geenszins denkbeeldig. Hoe houd je een goed inzicht in de individuele bekwaamheden en prestaties bij een personeelssterkte van tweehonderd tot duizend werknemers?

Dat inzicht is noodzakelijk, wil er iets terecht komen van een beleid, dat er bij voortduring op gericht moet zijn de juiste man op de juiste plaats te brengen.

Het komt vaak voor dat organisaties een waardevolle medewerker zien vertrekken, omdat zijn kwaliteiten bij een sollicitatie elders hoger worden aangeslagen dan in eigen bedrijf. Als er in het eigen bedrijf geen promotiemogelijkheid is op dat moment, noch in de nabije toekomst te voorzien, is er niets aan de hand; maar als men in het eigen bedrijf wakker schrikt door het opzeggen van de medewerker, is het een kwalijke zaak.

Wil een organisatie zulke onaangename en kostbare verrassingen voorkomen, dan zullen bepaalde zekerheden hiertegen moeten worden ingebouwd.

We gaan er zonder meer van uit dat een goed personeelskaartsysteem aanwezig is en dat behaalde diploma's en gevolgde cursussen hierop worden aangetekend. Dat is echter slechts mogelijk als men hiervan op de hoogte is.

Een stelsel van tegemoetkoming in de studiekosten resp. het geven van gratificaties voor behaalde diploma's en een formulier, verkrijgbaar bij de afdeling personeelszaken, waarop het slagen voor een examen met vermelding van de behaalde cijfers wordt vermeld en dat, mét de bewijsstukken, daar wordt ingeleverd, biedt op dit punt voldoende garantie voor bij-blijven.

Het heeft echter weinig zin als deze gegevens vervolgens in het kaart-systeem worden begraven. Minstens éénmaal per jaar dient men deze weer eens onder ogen te krijgen. Het jaarlijks beoordelingsformulier biedt hiervoor een goede gelegenheid. Deze beoordeling heeft op dit punt nog een belangrijke functie. Geschiktheid voor beter werk of voor een hogere functie wordt namelijk niet alleen door verworven theoretische kennis bepaald, maar in belangrijke mate door de manier van werken en door de persoonlijke eigenschappen. Het is de directe chef, die hierover bij de beoordeling de nodige informatie moet verschaffen.

Hij moet daarbij tevens aangeven of betrokkene naar zijn mening een potentiële promotie-candidaat is. Hier stuiten we op het gevaar van het afdelingsegoïsme. Als een chef een goede medewerker signaleert als promotie-candidaat, loopt hij het risico die medewerker kwijt te raken. Veel afdelingschefs brengen het niet op het belang voor de organisatie als geheel én het belang van de betrokkene te laten prevaleren boven het afdelingsbelang. Daarom is een gesprek van een personeelschef rechtstreeks met een zich bekwamende medewerker, waarin deze zijn plannen voor verdere studie en toekomstverwachting eens rustig kan vertellen, bepaald gewenst. Het moment van de gelukwens met een behaald diploma is hiervoor een ongezochte gelegenheid.

Afgezien van zijn studie-activiteit en zijn ijverig werken, is de rol van de medewerker in het bovenstaande vrij passief. Het zijn hulpmiddelen om er tegen te waken dat de leiding de medewerker uit het oog verliest. De actie tot het geven van een betere functie moet van de leiding

komen en de medewerker moet het tijdstip daarvan maar afwachten of, als dit hem te lang duurt, elders solliciteren.

Waarom elders? kan men zich afvragen. Waarom niet bij het eigen bedrijf? Dit brengt ons bij de nog weinig gebruikelijke interne werving en interne sollicitatie. We begonnen dit artikel met zo'n interne sollicitatie, maar dan naar aanleiding van een geplaatste advertentie. Niet iedere medewerker zal op deze wijze reageren. Het is heel goed denkbaar dat een medewerker aan het plaatsen van de advertentie de conclusie zal verbinden dat men hem kennelijk niet geschikt acht, of, meer in algemene zin, dat de organisatie kennelijk de voorkeur geeft aan het aantrekken van derden boven de interne promotie en dat het dus zaak is hier weg-te-wezen. Dan heeft het adverteren dus een averechtse werking.

Maakt men de vacature in de eigen organisatie bekend vóór of tegelijk met het plaatsen van de advertentie, dan biedt men eigen medewerkers betere, resp. dezelfde kansen als externe sollicitanten. Dit heeft bepaald voordelen. Blijkt onder die interne sollicitanten de geschikte man te schuilen, dan bespaart men de kosten van werving en selectie. Men voorkomt de gevolgen van bedrijfsblindheid ten opzichte van eigen mensen. Men doorbreekt eventuele afdelingsbarrières. In elk geval prikkelt men tot actieve beïnvloeding van de eigen carrière. Vindt men onder de interne sollicitanten de geschikte man niet, dan heeft men de winst van een inzicht bij de bij deze medewerkers levende ambities. Aan deze sollicitanten zal men uitvoerig moeten vertellen op welke gronden zij voor de vacante plaats niet in aanmerking kunnen komen. Zulke

gesprekken kunnen heel waardevol zijn en naar beide kanten leerzaam. Meent zo'n afgewezen interne kandidaat hierna elders zijn geluk te moeten beproeven, dan komt zo'n besluit niet als een verrassing, omdat alle mogelijkheden tevoren grondig zijn overwogen.

Als een nadeel van de interne sollicitatie kan men aanvoeren dat bij aanstelling een nieuwe vacature ontstaat. Het éne gat met het andere vullen, noemt men dat. Het doet ons denken aan die ideale organisatie, waar - toen de directeur wegging - alleen de jongste bediende behoefde te worden aangenomen; de hele hiërarchie schoof één plaats op. Dit is een kostelijke simplificatie, maar waard om even overdacht te worden!

Overigens blijft de beste manier om de organisatie goed te laten functioneren en om de medewerkers gelukkig te houden (wat elkaar overlappende begrippen zijn) iedere medewerker op die plaats te brengen, waar hij tot zijn volle recht komt. Doet men dit niet, dan ziet men hem te avond of morgen toch vertrekken.

Een nadeel kan zijn dat de interne sollicitatie, in het bijzonder als deze niet succesvol verloopt, de verhouding tussen de sollicitant en zijn directe chef schaadt. Dit gevaar is te ondervangen door aan de interne sollicitatie dezelfde bescherming van discretie te geven, die ten opzichte van een externe gebruikelijk is.

Intern solliciteren kan nuttig zijn in grotere organisaties, waar het overzicht over alle talenten en ambities, die onder het personeel leven, steeds moeilijker wordt. Dat deze methode nog zo sporadisch wordt toegepast, is naar onze mening ten onrechte.

SPELLEN IS SPELLEN IS SPELLEN

De titel van dit artikel is die van een geschrift over de spelling van het Nederlands, geschreven door Prof. Dr. A. Cohen en Prof. Dr. A. Kraak en verschenen bij de uitgever Martinus Nijhoff (prijs f 2,50).

Dat er mensen zijn, die aan onze spelling willen morrelen, zal iedereen wel gemerkt hebben, al was het alleen al uit de vele ingezonden stukken over dit onderwerp, zowel voor als tegen een spellingsverandering. Vele voorstanders van een spellingsverandering hebben zich verenigd in de 'Vereniging voor Wetenschappelijke Spelling'. De titel van deze Vereniging wekt al twijfel aan de wetenschappelijke onbevangenheid, om niet te zeggen de wetenschappelijke eerlijkheid van de oprichters en van het bestuur. Spelling is een manier om de taal, die in de eerste plaats dient om met elkaar door middel van de spraak in contact te komen, in schrift vast te leggen. Hierdoor kan men ook in contact komen met mensen, die zich buiten gehoorsafstand bevinden. Bovendien kunnen in schrift gedachten ook voor later vastgelegd worden. Taal kan men op verschillende wijze in schrift brengen: de lettertekens die gebruikt worden kunnen verschillend zijn, denk maar aan drukletters en schrijffletters. Maar zoals iedereen weet, die stenografie kent, is het aantal tekens (haaltjes) dat gebruikt wordt om in stenografisch schrift een woord weer te geven vaak veel kleiner dan het aantal letters dat gebruikt wordt om hetzelfde woord te schrijven. Men heeft dus een verschillende spelling voor hetzelfde woord. Men mag niet stellen dat de ene spelling wetenschappelijker is dan de andere. Als iemand een Vereniging voor Wetenschappelijke

Schoonschrijven zou oprichten dan zou terecht iedereen zeggen: wat is dat voor nonsens, wetenschappelijk schoonschrijven!

Vanwaar die bewering over de moeilijkheid van de Nederlandse spelling? In het boekje Spellen is Spellen is Spellen wordt daarin op een zeer grondige wijze ingegaan. Het uitgangspunt is de waarneming, dat het op de lagere school klaarblijkelijk veel tijd kost om alle of zelfs om de meeste kinderen goed te leren spellen.

Dit is ook het uitgangspunt van hen die de Nederlandse spelling willen vereenvoudigen. En ik neem aan dat onder de lezers van TNO-Kontakt die kinderen in de eerste klassen van de lagere school hebben of hadden er verschillende zullen zijn die bij hun eigen kinderen

de ervaring hadden dat zij slechts met moeite goed konden leren spellen. Er zullen echter ook wel lezers zijn, die wat het leren van de spelling betreft geen moeilijkheden met hun kinderen hadden.

De stelling van de vereenvoudigers is nu dat de door hun voorgestelde vereenvoudiging alle spellingsmoeilijkheden met één klap zal opheffen. Hierdoor zou er dan meer tijd vrijkomen om taalonderwijs - in tegenstelling tot spellingsonderwijs - te geven. Een nobel streven, maar toen in de jaren voor de laatste wereldoorlog de spelling ook drastisch gewijzigd werd, werd datzelfde argument gehoord. Er is toen, gezien de klachten van nu, niets van gekomen.

In de brochure 'Spellen is Spellen is Spellen' wordt op een duidelijke

Als je aan het leeren bent zie je maar een klein gedeelte van alle letters die aan je ogen voorbijtrekken. Iedereen gebruikt voortdurend zijn taalkennis om daarmee aan te vullen wat hij heeft gezien.

Deze onscherpe tekst is toch nog redelijk leesbaar. Er staat: Als je aan het lezen bent zie je maar een klein gedeelte van alle letters die aan je ogen voorbijtrekken. Iedereen gebruikt voortdurend zijn taalkennis om daarmee aan te vullen wat hij heeft gezien.

manier ingegaan op de gehele spellingsproblematiek. Hierbij komt naar voren dat hieraan al veel onderzoek besteed is, maar dat het om zeer moeilijke problemen gaat. Terecht wordt er echter in deze brochure met nadruk op gewezen dat het spellingsprobleem twee kanten heeft: het schrijven en het lezen. Een spelling die het schrijven vergemakkelijkt maar het lezen bemoeilijkt, verschuift de lasten van het schrijven naar het lezen. En per slot van rekening, de meeste van ons lezen meer en veel meer, dan zij schrijven. Een van de punten van onderzoek zal dus moeten zijn: hoe leest het merendeel van de Nederlanders. In het julinumnummer van het tijdschrift *The Scientific American* is aan het leesprobleem een interessant artikel gewijd. Hieruit blijkt onder meer dat, zoals ook Cohen en Kraak vermelden, de goede lezer niet alle woorden leest die er staan. Hij vormt zich een idee welke boodschap de zin over zal brengen en controleert voortdurend of dat waar is. Vandaar dat het zo moeilijk is om drukfouten te vinden.

Als de drukfout niet het woordbeeld vervormt leest men er overheen. Een drukfout vervormt bijvoorbeeld het woordbeeld als hij een boven de kleine letters uitstekende letter zoals een b of een h vervangt door een onder de lijn uitstekende letter, zoals een p of g. Een goede manier om elk woord werkelijk te lezen bij het corrigeren van drukproeven is elke regel van achter naar voren te lezen. Dan leest men elk woord zelf en niet in het verband van de zin. Uit de inhoudsopgave van de brochure kan men afleiden, hoe genuanceerd de schrijvers vele kanten van het spellingsprobleem behandelen. De titels van de hoofdstukken luiden:

1. Spellingsstrijd? 2. Zekerheden? 3. Schrijven zoals we spreken? 4. Wat is schrift? 5. Lezen wat er staat? 6. De spelling van het Nederlands. 7. Vereenvoudiging? 8. Wat nu? 9. Verantwoording. Alleen al het feit dat de titel van vrijwel alle hoofdstukken een vraag is is er een aanwijzing voor dat de schrijvers er zich voortdurend bewust van zijn hoe ingewikkeld het spellingsprobleem is. Ten slotte nog enige punten uit de brochure, die mij bijzonder getroffen hebben. Hoofdstuk 2 begint met een paragraaf getiteld: 'Wat is spelrijp?' Hierin betogen de schrijvers dat nog onvoldoende onderzocht is op welke leeftijd een kind kan begrijpen wat spellen eigenlijk betekent. Is dat wel 6 jaar en zijn er niet een aantal kinderen die er pas later rijp voor zijn? Zo is er ook in Nederland volgens de schrijvers weinig onderzoek verricht naar het taalbezit van de zesjarigen (wel naar dat van jongere kinderen). Zij betwijfelen of een schoolrijp kind de grammatica van zijn moedertaal volledig beheerst. In de volgende paragraaf behandelen zij de vraag wat een eenvoudige(r) spelling zou kunnen zijn. Zij zijn er niet zeker van dat een spelling die op een bepaalde leeftijd gemakkelijk te leren is ook in volwassen gebruik goed voldoet. In de laatste paragraaf stellen zij de vraag of de huidige spelling discrimineert tegen de lagere sociale klassen. Zij stellen dat ook als iedereen goed zou spellen er verschil in schriftelijk taalgebruik zal blijven. In het derde hoofdstuk 'Schrijven zoals we spreken?' wordt onder meer het verschil tussen schrijf- en spreektaal behandeld en hoe goed gesproken taal schriftelijk kan worden weergegeven. Een van de

punten die hier behandeld worden is dat in geschreven taal lang niet alle klanken van een woord worden - en behoeven te worden - opgetekend. Wie goed luistert hoort in het gesproken woord 'komt' tussen de m en de t een p-klank; in het woord 'mandje' klinkt in de uitspraak vóór de n-klank en j-klank, dus zoiets als 'majntje'.

Hoofdstuk 4: 'Wat is schrift?' geeft het overzicht over het ontstaan en de functie van het alfabetische schrift.

Hoofdstuk 5: 'Lezen wat er staat?'. In de eerste paragraaf wordt het 'fonologisch principe' behandeld. In het kort komt dit erop neer dat men elke essentiële klank van een woord door een letter of zo nodig lettergroep weergeeft, dezelfde klank altijd door dezelfde letter of lettergroep en nooit verschillende klanken door eenzelfde letter of lettergroep. Maar wat is een essentiële klank? Is de bovengenoemde p in kom(p)t een essentiële klank? Nee, want deze is een gevolg van wetmatigheden van de spraak bij de direct op elkaar volgende klanken m en t. In (hij) bromt is diezelfde p-klank ook te horen: men zegt brompt. De voorstanders van de 'wetenschappelijke spelling' stellen dat het fonologisch principe het principe bij uitstek is van een wetenschappelijke spelling (bedoeld wordt hiermee vermoedelijk een wetenschappelijk verantwoorde spelling). De schrijvers stellen: Bedoelt men dat zo'n spelling het meest in overeenstemming is met, of zelfs regelrecht voortvloeit uit taalwetenschappelijk inzicht, dan is het onjuist. De tweede paragraaf behandelt het principe waarop de huidige spelling in hoofdzaak berust, het morfologische principe. De titel van de derde paragraaf luidt: Spelling is voor de goede lezer. In deze

paragraaf wordt ingegaan op de vraag 'hoe lezen we eigenlijk?' en op tal van vraagstukken die daarmee samenhangen.

De titel van Hoofdstuk 6 'De spelling van het Nederlands' spreekt voor zichzelf. In het bijzonder geeft hier paragraaf 3 'Hoe goed of slecht is de Nederlandse spelling?' een interessante discussie over de waarde van de huidige Nederlandse spelling. Eén citaat: 'De mogelijke disharmonie tussen leerbaarheid en bruikbaarheid is ook in de Nederlandse spellingsdiscussie een verwaarloosd aspect, niet alleen nu, maar door de jaren heen'.

Hoofdstuk 7 met de titel 'Vereenvoudiging?' begint met een inleiding. Hierin stellen de schrijvers dat aan de vraag of de spelling eenvoudiger moet, een discussie vooraf behoort te gaan of het wel eenvoudiger kan. Voorts wordt in deze inleiding wederom de vraag gesteld of een gemakkelijker te leren spelling in het gebruik ook het beste zou bevallen.

De drie paragrafen van dit hoofdstuk behandelen achtereenvolgens: wat de spelling moeilijk maakt, de mogelijkheid - en wenselijkheid - van ander spellingsonderwijs en ten slotte wat een andere spelling zou betekenen. Dit laatste punt is uiteraard zeer belangrijk en het is moeilijk te voorspellen of en hoe snel men aan een nieuwe spelling zal wennen. Met een verwijzing naar de spellingsvereenvoudiging van 1947 is men er niet; deze vereenvoudiging was, zoals de schrijvers van de brochure stellen, veel minder ingrijpend dan de nu voorgestelde wijziging. De conclusie van de schrijvers is dan ook, mijns inziens terecht, dat een spellingswijziging een onderneming is met veel onbekenden en dat men het daarom eerder moet zoeken in een

Als je aan het leeren bent zie je meer een klein gedeelte van alle letters die aan je ogen voorbijtrekken. Iedereen bekijkt verstrekt z'n teekennis om deere aan te vullen wet hij heeft geen.

Alle begin- en eindletters van de woorden zijn gehandhaafd, evenals de uitsteeksels onder en boven de regellijn. Voor de rest bestaat de tekst uit opeenvolgingen van 'e's.

verandering van het onderwijs van spelling.

Het voorlaatste hoofdstuk 'Wat nu?' vat de in de voorafgaande hoofdstukken behandelde stof samen. De schrijvers menen wel dat er een probleem van het spellingsonderwijs bestaat maar dat er nooit aannemelijk is gemaakt dat de moeilijkheid in hoofdzaak schuilt in de structuur van de huidige Nederlandse spelling. Zij zijn onder meer van mening dat er geëxperimenteerd moet worden met een andere fasering van het onderwijs in de spelling, die beter aansluit bij de taalontwikkeling van het schoolkind. Verder vragen de schrijvers zich af of de grote nadruk, die valt op correct spellen en stellen, belemmerend zou kunnen werken op de ontwikkeling van de schriftelijke taalvaardigheid.

In Hoofdstuk 9 geven de schrijvers

een verantwoording, terwijl in het kolofon nader wordt ingegaan op het ontstaan van de brochure en op de groep die het initiatief tot het schrijven nam, namelijk de Werkgroep Spelling binnen de Werkgemeenschap Taalgedrag, die op zijn beurt weer deel uitmaakt van de Nederlandse Stichting voor Psychonomie.

Aan ieder die zich, om welke reden dan ook, interesseert voor de spelling van de Nederlandse taal kan ik de lezing van deze brochure ten zeerste aanraden. Het onderwerp 'Spellen' is moeilijk, het lezen van de brochure, hoewel die helder geschreven is, eist derhalve enige geestelijke inspanning. Maar degene die de brochure goed gelezen heeft kan zich een zelfstandig oordeel vormen over dit zo met emoties beladen probleem.

E. F. Drion.

UIT MET TNO, JA GEZELLIG!

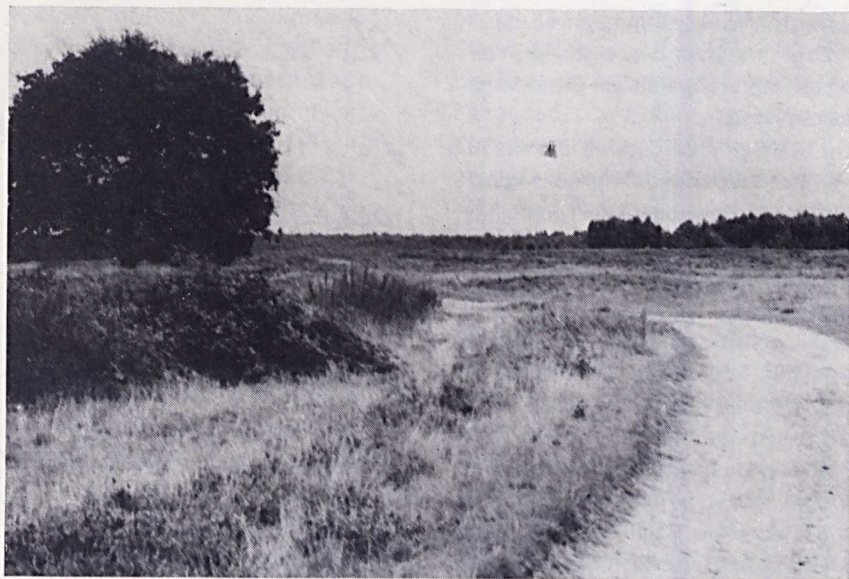
I. (Door overvloed van kopij eerst heden opgenomen). Het Hoofdkantoor TNO heeft 110 man en vrouw sterk op initiatief van zijn personeelsvereniging op 26 augustus een bos- en heide-

wandeling gehouden. Het was een welbestede zaterdag, het weer werkte ook mede en het landschappelijk schoon van de bosrijke streek tussen Ede en Wolfheze heeft de TNO-ers van het Hoofdkantoor en hun gezinsleden weer eens doen ervaren, dat het méér te bieden heeft, dan stadsmensen doorgaans op hun vrije zaterdag meemaken. De groep ging per trein naar het beginpunt (Ede) en wandelde door het landgoed De Sijsselt naar de Ginkelse heide en verder naar Wolfheze. Lengte van het traject was omstreeks 12 km, maar halverwege was een oergezellige picknick een goed rustpunt. Het begin- en eindpunt werden gemarkeerd door respectievelijk een uitstekend kopje koffie en een kop heerlijke soep.

De bos- en heidewandeling De Ginkel: sterk aanbevolen bij TNO-groepen, die eens wat anders willen dan benzinedampen.

UIT MET TNO, JA GEZELLIG!

I. (Door overvloed van kopij eerst heden opgenomen).
Het Hoofdkantoor TNO heeft 110 man en vrouw sterk op initiatief van zijn personeelsvereniging op 26 augustus een bos- en heide-

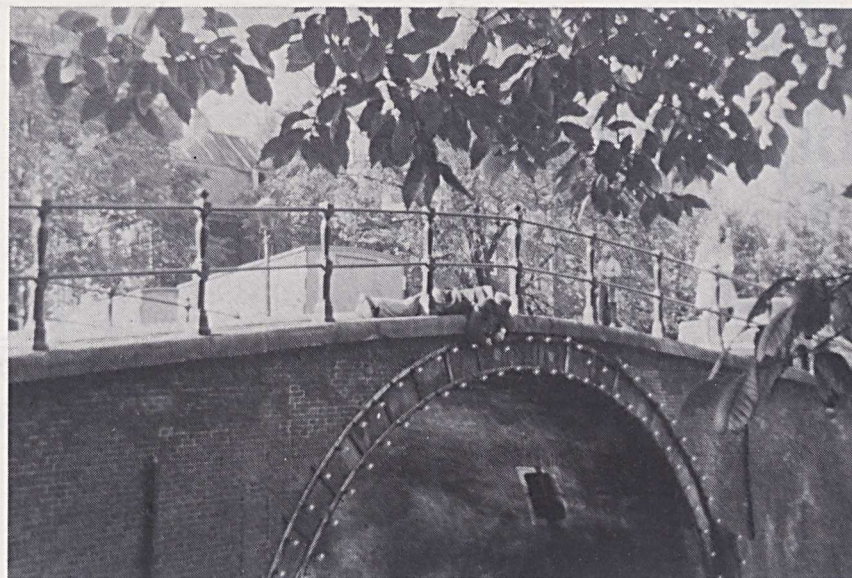
wandeling gehouden. Het was een welbestede zaterdag, het weer werkte ook mede en het landschappelijk schoon van de bosrijke streek tussen Ede en Wolfheze heeft de TNO-ers van het Hoofdkantoor en hun gezinsleden weer eens doen ervaren, dat het méér te bieden heeft, dan stadsmensen doorgaans op hun vrije zaterdag meemaken. De groep ging per trein naar het beginpunt (Ede) en wandelde door het landgoed De Sijsselt naar de Ginkelse heide en verder naar Wolfheze. Lengte van het traject was omstreeks 12 km, maar halverwege was een oergezellige picknick een goed rustpunt. Het begin- en eindpunt werden gemarkeerd door respectievelijk een uitstekend kopje koffie en een kop heerlijke soep.

De bos- en heidewandeling De Ginkel: sterk aanbevolen bij TNO-groepen, die eens wat anders willen dan benzinedampen.

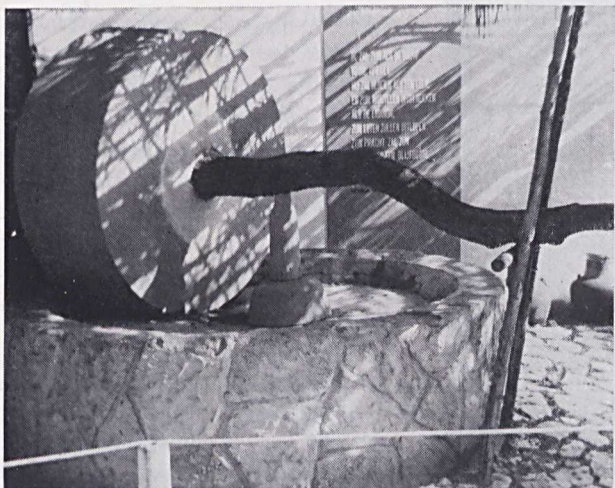
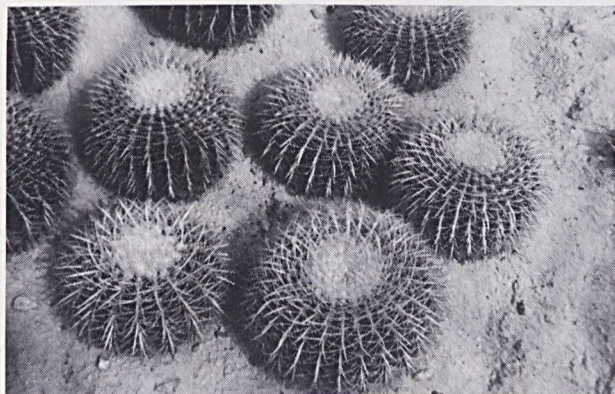
II. De Personeelsvereniging 'Samen Verder' van het Instituut voor Graan, Meel en Brood-TNO schrijft ons vanuit deze Wageningse TNO-hoek, dat zij op 15 september een uitstekend geslaagde excursie heeft gehouden naar de 'Floriade' te Amsterdam. Aan de hand van een routebeschrijving werd tevens een wandel-puzzeltocht door het centrum van Amsterdam gemaakt.

In de uitspanning 'De Beesde' te Bunnik wachtte om half zeven 's avonds een gezamenlijke 'houtschoolgrill', geserveerd op een steakplank. Hierbij paste natuurlijk

een koel geserveerde Rosé. Enfin, het was zoals gezegd, een bijzondere IGMB-dag. Ook al, omdat een bekend Amerikaans-Engels fotografisch bedrijf 'geladen' instamatic camera's ter leen had gegeven, om een fotowedstrijd mogelijk te maken, waaraan alle deelnemers aan de excursie konden meedoen.

Bijna 500 foto's werden ingeleverd. Op een 'olympisch drietredig schavotje' kregen de prijswinnaars behalve een prijsje ook nog een door een dame-jury-lid omgeven medaille met lint en een olympisch kusje toe! De in de prijzen gevallen opnamen beelden wij hierbij gaarne af.

Mej. A. Wallaart 25 jaar bij het NIPG

Mej. Agnes Wallaart heeft op vrijdag 29 september haar 25-jarig jubileum gevierd bij het Nederlands Instituut voor Praeventieve Geneeskunde TNO. Ze is die dag, in het bijzijn van het grootste deel van de medewerkers van het NIPG, uitbundig gehuldigd. Prof. dr. J. A. C. de Kock van Leeuwen heeft haar, namens de direktie, toegesproken en daarbij vele herinneringen aan 'vroeger' opgehaald. Verder waren er hartelijke speeches door het hoofd van de technische dienst G. A. de Vries - die de 'figuur' Agnes Wallaart schetste aan de hand van een aantal zeer geestige dia's - door haar naaste 'buurman' in het Instituut P. van Leeuwen, hoofd van de afdeling Statistiek, en door mej. Flora van Laar, arts, die mej. Wallaart toesprak namens de oud-cursisten. Mej. Wallaart is een levendige, hartelijke vrouw die nauwelijks meer

uit het NIPG weg te denken is. Toch zullen de NIPG-ers volgend jaar afscheid van haar moeten nemen, want dan bereikt ze - na 53 jaren van hard werken - de pensioengerechtigde leeftijd.

Mej. Wallaart - in Leiden geboren en getogen - is op 29 september 1947 bij het Instituut in dienst getreden als schoonmaakster, tevens belast met de zorgen over de kantine. Ze verdiende toen een 'wedde' - zo heette dat toen nog - van f 1400,- bruto per jaar. Dankzij haar intelligentie en goede zorgen werd zij op 1 januari 1956 tot hoofdjuffrouw benoemd. Die functie was beslist geen sinecure.

Mej. Wallaart beheerde namelijk toen de schoonmaakdienst en de linnenkamer, en ze was tevens hoofd van het kantinepersoneel. Het gebouw werd destijds schoon

gehouden door twaalf werksters, die van half zeven tot half negen 's morgens en van vijf tot zeven uur 's avonds in het gebouw bezig waren. Mej. Wallaart achtte het haar plicht iedere dag leiding te geven aan hun activiteiten, zodat haar werktijden toen waren van half zeven 's morgens tot zeven uur 's avonds. Het is begrijpelijk dat een dergelijke combinatie van taken op den duur te zwaar werd. Per 1 april 1966 werd mej. Wallaart daarom ontheven van de leiding over de kantinedienst en - nadat in 1969 het reinigen van het gebouw aan een schoonmaakdienst uitbesteed was - kon zij haar activiteiten gaan beperken tot het beheer van de linnenkamer, en wat daaraan vast zit.

Laat mej. Wallaart vertellen over vroeger, over 'die goeie, ouwe tijd' en ze kan nog opstandig worden over het feit, dat ze al op twaalfjarige leeftijd de wasserij in moest om mee te verdienen, terwijl ze graag verder had willen leren. Ze heeft echter veel levenswijsheid en een scherpe visie op mensen verworven, die haar zeer geliefd maken bij de medewerkers van het NIPG.

Mw. Flora van Laar, arts, en mw. W. A. J. van Royen, direktie-sekretaresse, bieden mej. A. Wallaart hun gelukwensen aan (van links naar rechts).

(Foto: Floor Voerman).

BARBECUE-AVOND

Vrijdagavond 22 september werd door de P.V. van het Centraal Instituut voor Voedingsonderzoek een zeer geslaagde Barbecue-avond georganiseerd. De villa Fatima, die zich zo uitstekend leent voor dit soort gelegenheden en waaraan menig CIVO-nees prettige feestherinneringen heeft, was de plaats waarrond zich zo'n 140 mensen verzamelden voor deze feestelijk getinte avond. De mensen groepeerden zich, meest afdelingsgewijs (waarom toch?), rond de gezellig gloeiende houtskoolvuren, die zo af en toe enige aanmoediging nodig hadden en die opgesteld stonden op het grasveld en het terras van de villa. Tevoren had men zich voorzien van vlees en overheerlijke sausen, wijn en glazen.

Naast dit 'smikkelen en smullen' was er in de vooravond een simultaan schaakwedstrijd. Verder had iedere inschrijver een bon gekregen waarvoor hij enkele fiches kon krijgen om roulette te spelen, en na de barbecue hoorde men dan ook in een van de kamers van de villa het 'rien ne va plus' en andere vaktermen uit de speelzaal. De gewonnen fiches konden worden ingewisseld tegen glazen wijn.

Op muziek van de CIVO-band 'The food Specials' werd, door degenen die hun fiches al hadden vergokt, enthousiast gedanst.

30 september 1972

TNO-Tafeltennis Toernooi

Elk jaar zijn er weer verrassende uitslagen te melden. De grootste sensatie van dit jaar was de uitschakeling van de heer Blansjaar (winnaar 1971) in de eerste ronde door de heer Jansen.

In drie sets ging de heer Blansjaar ten onder.

Dat de heer Jansen erg sterk speelde, bleek wel, want hij stormde zonder al te veel moeite door naar de finale.

Daarin ontmoette hij de heer Weeber, die na twee enerverende sets verloor met 21-17 en 23-21.

De dames speelden in een halve competitie. Het ging er spannend aan toe. Mej. v. d. Meer werd na een beter game saldo gemiddelde winnares.

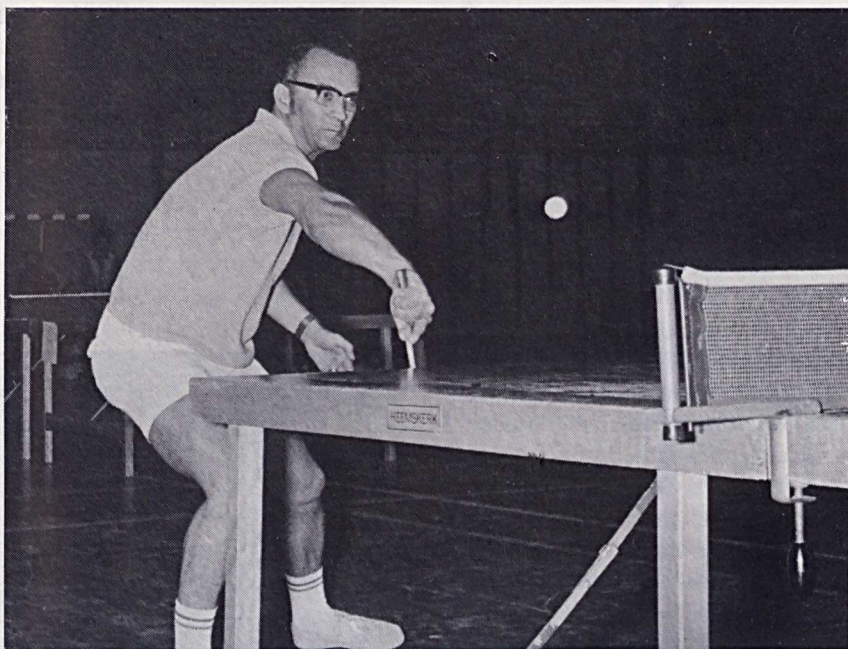
Het heren dubbel werd een duidelijke zege voor de heren Weeber en Van Veldhoven.

Het echtpaar Penninger Nieuwland toonden zich het sterkst in het mixed dubbel.

We kunnen ook nu weer, evenals vorig jaar, op een geslaagd toernooi terugzien.

Na afloop werden de prijzen uitgereikt door de heer Gelen.

Hieronder volgen de uitslagen:

Heren enkel

1. R. W. P. Jansen, I.G.;
2. N. Weeber, Phys. Lab.;
3. M. A. A. van Veldhoven, Techn. Lab.

Dames enkel

1. Mej. A. E. v. d. Meer, Chem. Lab.;
2. Mevr. F. Monnier-Vrolijk;
3. Mej. E. J. v. d. Wasteringh, ILOB;

Heren dubbel

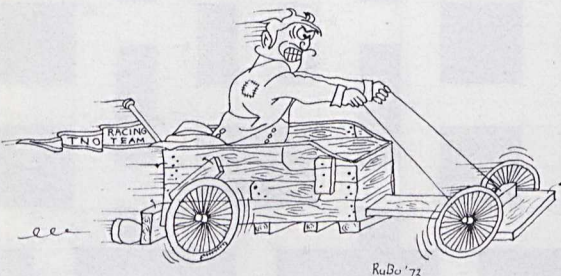
1. N. Weeber, Phys. Lab.-
M. A. A. van Veldhoven,
Techn. Lab.;
2. G. C. Vis, Phys. Lab.-
O. A. Penninger Nieuwland,
Phys. Lab.;
3. A. F. Deumers, K.R.I.-
M. van Peppen, AD.

Mixed dubbel

1. Mevr. Penninger Nieuwland-
O. A. Penninger Nieuwland,
Phys. Lab.;
2. Mej. E. J. M. M. Koot, IWIS-
J. J. van Batenburg, IWIS;
3. Mevr. Dessauvagie-
M. A. A. van Veldhoven,
Techn. Lab.

TNO sport

Reglement

De wagen mag:

1. niet korter zijn dan 150 cm;
2. niet langer zijn dan 210 cm;
3. niet breder zijn dan 100 cm;
4. de straal van de wielen mag niet groter dan 30 cm zijn;
5. geen motor hebben;
6. versnelling hebben;
7. het moet een trapauto zijn.

Voor de origineelste wagen zal een prijs beschikbaar zijn (verder natuurlijk voor iedere wedstrijd). Het inschrijfgeld per deelnemend Instituut bedraagt f 25,- per wagen. Er moeten echter minimaal 15 wagens aan de start komen anders kunnen de wedstrijden geen doorgang vinden.

Gaarne zien we uw reacties tegemoet voor 1-12-1972.

Nadere inlichtingen kunt u inwinnen bij: J. Hasper, Radiobiologisch Instituut TNO, Lange Kleiweg 151, Rijswijk (post Delft), tel. 015-140930, tst. 154/153/158.

Het ligt in de bedoeling in mei 1973 een zeepkistenrace te organiseren en wel op het terrein van het TNO-complex ('Plaspoelpolder') te Rijswijk.

Aan de wedstrijden kunnen dames en heren meedoen.

Op het programma staan vier onderdelen, n.l.:

1. een estafette over 1200 meter voor heren en 800 meter voor dames (4 heren en 4 dames);
2. individuele race over 800 meter voor heren en 400 meter voor dames

(max. 4 heren en 4 dames per Instituut);

3. een slalom wedstrijd voor dames en heren over ± 100 meter (max. 4 heren en 4 dames per Instituut);
4. een race met hindernissen over ± 100 meter (max. 4 heren en 4 dames per Instituut).

Dit is een voorstel en mocht u eventueel andere en betere suggesties hebben, wilt u deze dan doorgeven aan de sportcommissie? U kunt inschrijven per Instituut met één of meerdere wagens.

Puzzel 189

De oplossing van de dubbele kruiswoorden was:

pinas geweld
i ijsel neder
nel last ena
de kamp slib
anno petten
darm lor ga
o dier tol r
barst rapier
a ut via ore
tak balling

mantel schok
a artis mode
ar assen reu
roep span uk
te pleit are
thee aard n
r ergo lavet
ook asa sier
toeval opera
s latoen s p

De cijferpuzzel is in cijfers
uitgedrukt:

79	53
1462	168
260	860

1801	1081
------	------

Moeilijkheden waren er geloven wij
niet en de ladder wordt verlaten
door:

1. hr. E. A. van Dura, 1130 pnt.;
2. hr. G. de Mik, 1130 pnt.

De top bestaat nu uit:

1. mevr. H. J. Dijkstra-Kranenburg, 1080 pnt.;
2. mevr. N. Saur-de Mooy, 1000 pnt.;
3. hr. A. G. W. van Brummelen, 990 pnt.;
4. hr. P. Platzek, 970 pnt.;
5. hr. W. Adriaansen en mevr. J. Berg-de Koster, beiden 910 pnt.

Als nieuwe puzzel geven wij u een
diagram en een aantal woorden, die
u in dit diagram moet plaatsen.

Uitgangspunt is TNO.

De woorden zijn:

3 letters

CRU
DEO
DRA
EED
EMU
ERA
ERE
IET
ILI
JOE
NEL
NUT
ORA
ORE
PIL
REI
ROB
ROE
TNO
UFO

4 letters

ADEN
NARE
ROND
UIER

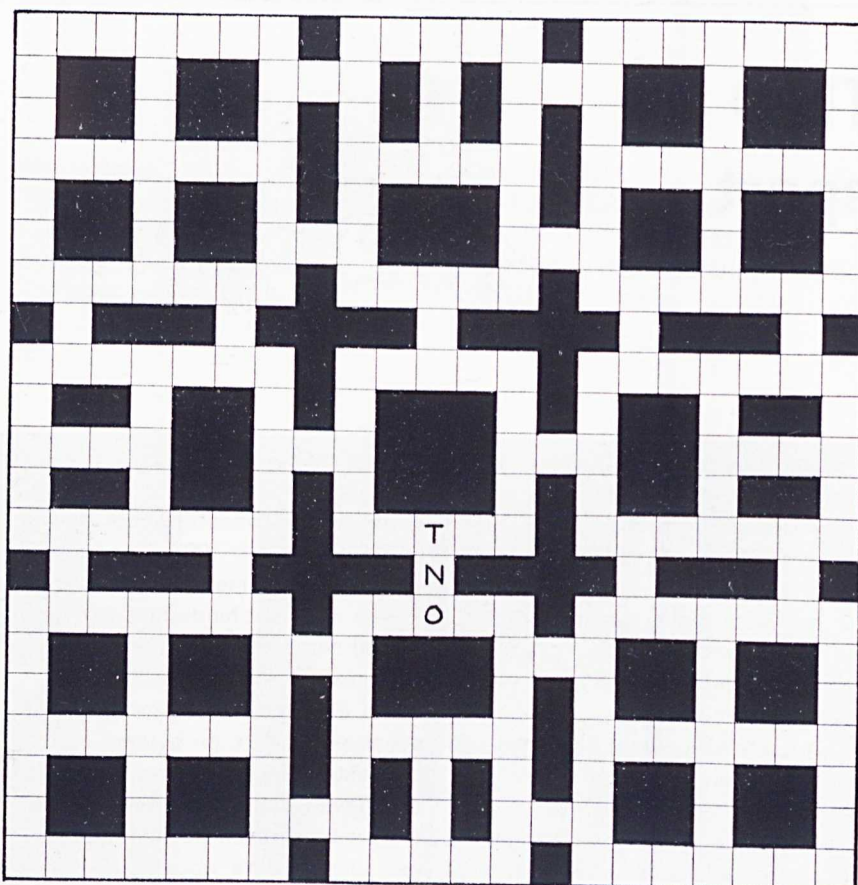
5 letters

AMBER
AREND
ASTER
BARON
BRAVO
DEUGD
EIDER
EINDE
GAREN
IDAHO
MARKT
MENIE
ONNUT
RADAR

ROTOR
STOER

7 letters

ANDORRA
ANILINE
ASTORIA
BEGONIA
BLOESEM
DIAGRAM
DRANKJE
EPISTEL
EURAZIE
FELONIE
KANALJE
KONTAKT
LOBELIA
NEFRIET
NEGOTIE
OCHTEND
PASTOOR

PUZZELS
ROELAND
ROTONDE
SALLAND
SCHAARS
SNOEPJE
SOLISTE
SULFIDE
TALLOOS
TEXTIEL
TOENDRA
TORONTO
TOTEBEL
TROEBEL
ZEEËGEL

De cijferpuzzel is:

GROOT
VADER
GROOT
MOEDER

OPAOMA

Gegeven is dat $P = 1$

Voor diegenen die nog eens willen weten wat de regels zijn:

Elke letter moet worden vervangen door een cijfer, waarbij meerdere malen voorkomende letters uiteraard hetzelfde cijfer krijgen. Zijn de letters verschillend dan de vervangende cijfers ook. Als alles vervangen is moet een kloppende optelling worden verkregen. En een getal begint niet met nul. Afwijking van deze regels wordt altijd duidelijk vermeld.

De punten die u kunt verdienen in onze doorlopende ladderwedstrijd zijn 20 voor kruiswoord en 30 voor cijferpuzzel.

Inzenden aan: van Heemstra-straat 19, Delft, graag vóór 20 december 1972.

Tot wederschrijvens

HORASS.

IN MEMORIAM W. HAGG

Op vrijdagochtend 13 oktober 1972 kwam het bericht dat de heer Willem Hagg, medewerker van het Metaalinstituut TNO, op 50-jarige leeftijd was overleden.

Het onvermijdelijke verloop van zijn ziekte, waaraan hij sinds december 1971 leed, was hem bekend, maar de wijze waarop hij dit wist te dragen was kenmerkend voor zijn diep religieuze overtuiging. Wij herdenken in hem een niet te vervangen vriend en collega, wiens heengaan voor ons een groot verlies betekent.

In 1945 in dienst getreden bij het toenmalige Centraal Instituut voor Materiaalonderzoek, heeft hij het ontstaan en de groei van het Metaalinstituut TNO en de ontwikkeling van het metaalkundig onderzoek gedurende 27 jaar meegemaakt.

Van zijn grote praktische kennis en ervaring hebben zeer velen kunnen profiteren. Vooral in die gevallen waarbij het ging om de praktische toepassing van wetenschappelijke kennis was zijn mening onmisbaar. Zijn ervaring en zijn instelling kwamen in zijn werk - het oplossen van trouble-shoot problemen en het geven van adviezen - dan ook volledig tot hun recht.

Ook als mens nam hij een aparte plaats in: zijn stimulerende invloed maakte hem voor vele medewerkers een vriend.

Bij de begrafenis in Wassenaar op 17 oktober 1972 waren zeer velen aanwezig, waaronder vele TNO-medewerkers.

Reclame zonder winstdoel

Natuurlijk weet u - ja, toch? - dat 1972 het Internationaal Jaar van het Boek is. Die eretitel dankt het nu nog net lopende jaar aan de Unesco. Daar moest ik onlangs aan denken, nadat ik bij de Koninklijke wat vakbladen had doorgenomen. Aan de muur hing namelijk een mededeling, dat aan de balie een boekje te koop was. Dit vond ik merkwaardig. De Koninklijke, de Koninklijke Bibliotheek wel te verstaan, is immers niet commercieel.

Het boekje kost één gulden en telt maar één bedrukte bladzij. De overige blaadjes, zeker wel honderd, zijn blanco. Toch is die gulden goed besteed.

Hoe zo? Nou, dan moet u die ene pagina lezen. Eerst natuurlijk het boekje kopen, als u weer eens in Den Haag bent. In de Koninklijke, u weet wel: Kazernestraat 39.

Dan weet u gelijk wat de Unesco probeert te bereiken. Niet alleen in 1972, maar ook in volgende jaren.

J. B. A. Nijssen.

PUZZELS
ROELAND
ROTONDE
SALLAND
SCHAARS
SNOEPJE
SOLISTE
SULFIDE
TALLOOS
TEXTIEL
TOENDRA
TORONTO
TOTEBEL
TROEBEL
ZEEËGEL

De cijferpuzzel is:

GROOT
VADER
GROOT
MOEDER
OPAOMA

Gegeven is dat $P = 1$

Voor diegenen die nog eens willen weten wat de regels zijn:

Elke letter moet worden vervangen door een cijfer, waarbij meerdere malen voorkomende letters uiteraard hetzelfde cijfer krijgen. Zijn de letters verschillend dan de vervangende cijfers ook. Als alles vervangen is moet een kloppende optelling worden verkregen. En een getal begint niet met nul. Afwijking van deze regels wordt altijd duidelijk vermeld.

De punten die u kunt verdienen in onze doorlopende ladderwedstrijd zijn 20 voor kruiswoord en 30 voor cijferpuzzel.

Inzenden aan: van Heemstra-
straat 19, Delft, graag vóór
20 december 1972.
Tot wedschrijvens

HORASS.

IN MEMORIAM W. HAGG

Op vrijdagochtend 13 oktober 1972 kwam het bericht dat de heer Willem Hagg, medewerker van het Metaalinstituut TNO, op 50-jarige leeftijd was overleden.

Het onvermijdelijke verloop van zijn ziekte, waaraan hij sinds december 1971 leed, was hem bekend, maar de wijze waarop hij dit wist te dragen was kenmerkend voor zijn diep religieuze overtuiging. Wij herdenken in hem een niet te vervangen vriend en collega, wiens heengaan voor ons een groot verlies betekent.

In 1945 in dienst getreden bij het toenmalige Centraal Instituut voor Materiaalonderzoek, heeft hij het ontstaan en de groei van het Metaalinstituut TNO en de ontwikkeling van het metaalkundig onderzoek gedurende 27 jaar meegemaakt.

Van zijn grote praktische kennis en ervaring hebben zeer velen kunnen profiteren. Vooral in die gevallen waarbij het ging om de praktische toepassing van wetenschappelijke kennis was zijn mening onmisbaar. Zijn ervaring en zijn instelling kwamen in zijn werk - het oplossen van trouble-shoot problemen en het geven van adviezen - dan ook volledig tot hun recht.

Ook als mens nam hij een aparte plaats in: zijn stimulerende invloed maakte hem voor vele medewerkers een vriend.

Bij de begrafenis in Wassenaar op 17 oktober 1972 waren zeer velen aanwezig, waaronder vele TNO-medewerkers.

Reclame zonder winstdoel

Natuurlijk weet u - ja, toch? - dat 1972 het Internationaal Jaar van het Boek is. Die eretitel dankt het nu nog net lopende jaar aan de Unesco. Daar moest ik onlangs aan denken, nadat ik bij de Koninklijke wat vakbladen had doorgenomen. Aan de muur hing namelijk een mededeling, dat aan de balie een boekje te koop was. Dit vond ik merkwaardig. De Koninklijke, de Koninklijke Bibliotheek wel te verstaan, is immers niet commercieel.

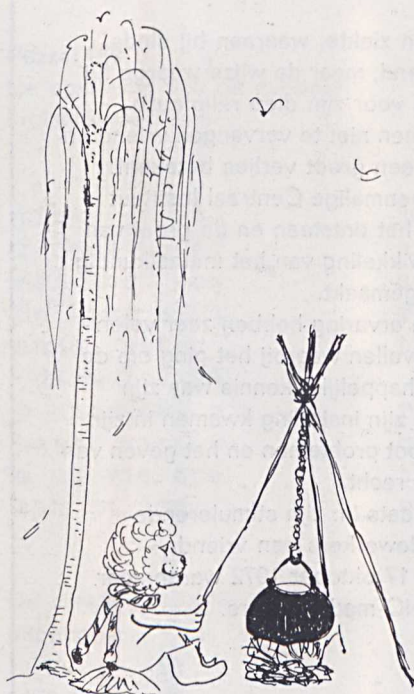
Het boekje kost één gulden en telt maar één bedrukte bladzij. De overige blaadjes, zeker wel honderd, zijn blanco. Toch is die gulden goed besteed.

Hoe zo? Nou, dan moet u die ene pagina lezen. Eerst natuurlijk het boekje kopen, als u weer eens in Den Haag bent. In de Koninklijke, u weet wel: Kazernestraat 39.

Dan weet u gelijk wat de Unesco probeert te bereiken. Niet alleen in 1972, maar ook in volgende jaren.

J. B. A. Nijssen.

SOLOPOT

November is voor mijn gevoel een wat saaie maand; het begint donkerder te worden maar de feestdagen zijn nog ver weg. Dus wilde ik maar wat gemakkelijke recepten van een paar stevige schotels geven.

Linzensoep

200 g linzen, $\frac{1}{2}$ l water, een stukje mager rookspek van ongeveer 100 g, 1 ui, 1 stok prei, een paar worteltjes, 1 stukje knolselderij, 1 mespunt thym, 1 eetlepel tomatenpuree, 2 saucijsjes, peterselie, peper en zout.

Zet de linzen op met water, spek, fijngesneden prei, worteltjes en

knolselderij, thym en tomatenpuree. Snipper de ui fijn en bak deze in wat boter tot de ui glazig begint te worden en voeg dit bij de soep. Laat de soep ongeveer 45 min. zachtjes koken. Voeg na een half uur de saucijsjes toe. Maak vlak voor het opdienen op smaak af met peper en zout en strooi de fijn-geknipte peterselie er overheen. Het restje van de knolselderij kan fijngeraspt en met slasaus vermengd als slaatje vooraf.

Macaronischotel met capucijners

Ongeveer 50 g macaroni, 1 fijn-gesneden ui, 100-150 g varkensvlees in kleine stukjes of een gelijke hoeveelheid in blokjes gesneden ham of restjes vlees, $\pm$ 100 g gekookte verse capucijners, 1 pakje champignons, thym, basilicum, peper en zout.

Kook de macaroni gaar in ruim water, dat licht gezouten is. Spoel de macaroni af onder de koude kraan. Bak de ui tot zij glazig wordt, voeg het vlees en de kruiden toe. Laat het vlees als het rauw is even gaar stoven.

Maak van het pakje een champignon-saus volgens het voorschrift.

Roer nu de macaroni, het vlees met de uien en de capucijners door de saus.

Eten met verse tomaten of een groene sla.

Zuurkoolvarianties

Met zuurkool zijn veel varianties mogelijk, allereerst als stampot of

met de zuurkool en de aardappelen apart. Het meest bekend is zuurkool met spek en worst, maar probeer ook eens:

1. zuurkool met ananas en kaas;
2. zuurkoolstampot waar los gekruimeld gebakken gehakt (kruiden met peper, nootmuscaat en een beetje zout) door gemengd is en waar op het laatste ogenblik plakken banaan voorzichtig door geroerd worden (een recept van een collega);
3. meng door de zuurkool gebakken uien, stukjes gebakken varkensvlees en veel paprikapoeder.

Slemp (ontleend aan: F. M. Stolz & W. H. de Groot, Het Haagse Kookboek, 47ste druk, van Goor Zonen, de gebroeders van Cleef, Den Haag).

Een ouderwetse drank die minder wild is als het woord 'slemppartij' zou doen vermoeden, maar op koude dagen is hij toch wel lekker. 1 l melk, 1 stuk pijpkaneeel, 1 plukje saffraan (verkrijgbaar bij de drogist), $\frac{1}{2}$ theelepel thee, een stukje foelie, 40 g suiker.

De melk aan de kook brengen en de kruiden in de melk laten trekken, tenminste 15 min. Het aftrekseel zeven en de suiker er door roeren. De smaak van kanaal en saffraan moet sterk uitkomen, die van foelie en thee minder. (De kruiden kunt u ook in een lapje binden en zo laten trekken.

Goed uitdrukken. De slemp kan eventueel met een beetje maizena worden gebonden).

TNO-Kontakt,

Personeelsorgaan van de Nederlandse Centrale Organisatie voor Toegepast-Natuurwetenschappelijk Onderzoek TNO;

Redakteur: J. Borst;

Redacteuren Puzzelrubriek: J. v. d. Horst en Th. H. Asselman;

Redactie-adres: Juliana van Stolberglaan 148, Postbus 297, telefoon 814481 te Den Haag;

Kopij voor het volgend nummer dient uiterlijk 17 november in het bezit van de redactie te zijn.

Druk: Semper Avanti te Den Haag.